

DE LES CASES D'ACOLLIDA ALS SIES
REFLEXIÓ HISTÒRICA I SOCIAL DE LA LLUITA CONTRA LES
VIOLÈNCIES MASCLISTES A CATALUNYA : DE L'ATENCIÓ A LA
TRANSFORMACIÓ

A MODE D'INTRODUCCIÓ

L'obertura del SIE de l'Hospitalet ens ha permès avui fer aquesta trobada i que ens acompanyin : la Marisa Fernández (en lloc de l'Alba Garcia, de baixa mèdica) la Regidora i Tinent Alcalde Laura Garcia Manota, Alcalde David Quirós, regidors i una bona representació de dones i alguns homes que han format part d'aquesta història recent sobre la qual parlarem : Carmen Menchon, Carmen Domingo, Covadonga Roset, Paqui, Maria González, Lucie Foissin, Raul Lizana, Montse Vila, Ruben Sanchez, Laia Rosig, Carme Serra, Rosa Català, Gemma Linares...

És una bona oportunitat per explicar alguns dels antecedents dels SIE' s, i poder fer-ho també a l'Hospitalet, una ciutat pionera en el desenvolupament dels serveis d'atenció a la dona. I també al nostre estimat carrer Xipreret.

Els SIES formen part important dels instruments i serveis que tenim a Catalunya per combatre la violència masclista, les seves causes i els seus efectes i, el primer que cal situar és que els recursos i les eines que tenim , han estat, tots i cadascun d'ells, el resultat del treball de les dones, també alguns homes bons i compromesos...

Avui compartiré una de les històries que els han fet possible, no és tota la història, aquesta està per fer, fins i tot la documentació d'aquesta història està per tractar i conservar adequadament. Avui farem algunes pinzellades que estan extensament explicades al material del Departament de Feminisme.

Les Violències Masclistes que avui conceptualitzem així, són un fenomen històric que alhora va generar un altre: la lluita de les dones contra aquest fenomen i sovint analitzem aquesta realitat com el resultat tan sols del que no ha canviat i no com el resultat del que hem transformat. Alhora, la història de les dones, llunyana o recent, sempre és una història silenciada, més encara la de la lluita contra les violències segurament perquè res pot ser més transformador que pretendre la seva eradicació, i per tant més perillós per al sistema patriarcal, com be veiem actualment.

EXPOSICIÓ

Avui per mi es troben dos eixos d'interès i de treball: la història de les dones i la lluita contra les violències. Després d'uns anys de dedicació a la recerca en història de les dones, vaig entrar de ple en aquest segon tema.... potser és el mateix?

Després de molts anys intensos, ara fa uns quants però, vaig deixar la primera línia de la tasca organitzada, en la que vaig estar més de 25 anys... Mai la segona o tercera línia i el treball amb les dones i l'anàlisi històric que per mi comporta...I l'any 2021 vam organitzar al Consell Comarcal del Garraf (la Isabel Reina, coordinadora Consell Comarcal) una jornada de reflexió històrica sobre les eines actuals i després, des del Departament de Feminismes em van proposar elaborar un text, una reflexió i anàlisi, sobre aquest passat recent a Catalunya per compartir-ho en la formació especialitzada del departament.

Aquesta feina em va portar a aprofundir més en l'anàlisi d'allò que jo mateixa havia viscut, però també a reconèixer el procés d'aquesta història recent, les dècades 80-90-2000, fins 2010. Alhora, com a formadora del departament als CCVM, vaig comprovar també que, malgrat ser una passat recent ja era una història desconeguda: les professionals de serveis especialitzats desconeixien com s'havien originat aquests serveis.

Em va permetre , reconèixer també, com hem fet les dones al llarg de la història, per anar passant el relleu en cada època i lloc concret a la generació següent. Sovint un relleu silenciós, clandestí.. Ens cal reconèixer la tasca de tantes i tantes dones i organitzacions que al llarg de la història arreu, prenen grans riscos i valor. Moltes però no hi son. No tinc cap mena de dubte que l'objectiu d'aquest trajecte és la transformació social per tal d'aconseguir eliminar la violència contra les dones.

Algunes historiadores del patriarcat asseguren que és aquesta violència la que sustenta i sosté el patriarcat... Imaginem si és ambiciós l'objectiu

ELS ANTECEDENTS : DÈCADA DELS 70

La violència vers les dones és una realitat històrica, com deia, tan antiga com el model social del patriarcat, existint, fins i tot, una regulació, lleis i normes que determinaven com, quan i de quina manera es podia exercir. Actualment també segueix sent així a molts indrets del món. És també part d'aquesta història la lluita i resistència de les dones a la violència arreu del món.

Aquesta lluita ha estat més visible, en els darrers temps, al món occidental, però ha existit en totes les èpoques i cultures. Probablement podem dir que totes les lluites en vers els drets de les dones, els drets humans i els drets dels infants, son lluites contra la violència de gènere o masclista, sovint creient que la conquesta d'aquests drets eliminaria la violència

Va ser imprescindible però, per explicitar i reconèixer públicament aquesta realitat, que aparegués el pensament feminista modern que venia de lluny (s. XVIII -XIX). A finals del s .XIX i principis del XX es comença a formular a Europa i Amèrica el feminisme dels drets : al vot, a l'educació, a la salut. I a meitat s. XX, en el context de la lluita pels drets humans universals i els drets civils, el pensament feminista contemporani.

Apareixen i s'impulsen els estudis sobre gènere (teoria del gènere, Sandra Bem.1981) i l'impuls de l'anàlisi de la història patriarcat (Gerda Lerner , 1986) que permet veure la realitat de les dones amb una perspectiva completament diferent. El gènere és una constructe històric i social i el patriarcat és una construcció històrica, no natural...

Específicament es va començar a denunciar públicament la violència contra les dones a finals dels anys 1960, als Estats Units i la Gran Bretanya. El primer refugi per dones maltractades es crea a Londres, l'any 1971, gestionat per dones feministes.

La lluita contra les violències masclistes a Catalunya, en els darrers 30 - 40 anys, l'hem d'inscriure en aquesta trajectòria. A Catalunya, durant el tardor franquisme i els inicis del període democràtic, els moviments de dones i feministes, hi van participar activament. Les jornades feministes del 1976 van ser una fita important. La lluita pel dret a l'avortament, l'anticoncepció, el divorci i la coeducació van ser centrals en les

reivindicacions d'aquells anys, i de forma explícita, molt tímidament, la lluita contra les agressions.

Les dones feministes, entitats, i vocalies de dones, participen en les reivindicacions i la mobilització social, però també impulsen actuacions directes creant espais d'atenció i la defensa dels drets de les dones, com els centres de planificació familiar, "*els planings*", (Ana Mª Rodríguez fundadores a l'H 1979 que també ens acompanya avui) que després van ser integrats en la xarxa pública de salut o el treball per la coeducació a les escoles...

Les vocalies de dones als barris de Barcelona, a d'altres grans ciutats com l'Hospitalet o Sta. Coloma, i en d'altres indrets de Catalunya, entitats com les dones d'Igualada i les dones del Bages, El Safareig a Cerdanyola, es converteixen en espais d'atenció a les dones i a les problemàtiques específiques que pateixen, creant veritables xarxes d'atenció molt efectives.

Al 1987, el moviment feminista organitzat conquereix l'espai de Ca la Dona, i en aquest espai hi serà la Comissió contra les Agressions de la Coordinadora Feminista de Catalunya, que pressionaran a les institucions del moment, per l'obertura de recursos específics, així com per la commemoració del 8 de març, "*cap agressió sense resposta*", és una de les consignes en aquestes manifestacions.

Les advocades feministes treballaven intensament *contra* el marc legal que no protegien les dones i les filles/s, sinó que les penalitzaven si denunciaven les agressions, fins i tot, en els casos més greus de violència física o violació, el parentiu era considerat un "atenuant". L'Associació Dones Juristes de Barcelona es crea al 1989, amb l'Angelina Hurios i la Lourdes Argudo com a fundadores.

ELS PRIMERS RECURSOS D'ATENCIÓ I ACOLLIDA : DÈCADA DELS 80

REFUGIS I CASES

A Barcelona al 1982 es crea l'EAD (Equip d'Atenció a la Dona), primer com a CIUD; en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona. Centre pioner a tot l'estat i al 1986 la primera Casa d'Acollida per dones maltractades, gestionada per un grup de dones feministes, l'Associació Grup Alba, i coordinada per la Carmen Menchón i l'Anna Gimenez, amb la Eulàlia Vintó a l'Ajuntament de Barcelona. (Aquest any farà 40 anys)

Va ser un projecte pioner a Catalunya que permetia acollir dones i filles i fills, en una casa on també rebien atenció i suport social, legal i psicològic per afrontar situacions que, actualment definiríem com de violència greu i d'urgència. Aquest projecte va participar també en la creació de la Coordinadora estatal de treballadores de Cases d'Acollida. En aquest equip, anys més tard em vaig incorporar. Era una feina gairebé clandestina i secreta i un veritable laboratori d'aprenentatge. Un equip d'historiadores, filosofes, sociòlogues...perfiles molts diferents dels que actualment trobem en aquests recursos. Equips supervisats per dones com la Victoria Sau i la Magda Català (psicologia feminista).

Els Refugis per dones maltractades tenen una llarga trajectòria a Europa i arreu del món, on segueixen sent un recurs imprescindible fins ara. En situacions de violència extrema i de risc per la vida, les dones fugen amb les criatures... A Europa i Amèrica però, apareixen cases refugi o centres d'Acollida, com el de Bcn, impulsats i gestionats per

grups feministes amb uns objectius i abordatges més amplis que el refugi i la protecció: atenció jurídica, suport social, psicològic, etc.. així com acompanyament més o menys integral per la sortida.(*Rufa,B. "Casas Refugio y sus alternativas"1990*)

Aquestes cases d'acollida seran gestionades amb el suport de les institucions públiques i la participació d'entitats o grups de dones feministes, com la de Barcelona i, més tard, per empreses i entitats del tercer sector.

EADS,CAIDS, SIADS, Els Recursos no residencials

A l'Hospitalet es crea, des de l'Ajuntament en col·laboració amb les entitats de dones i vocalies de dones, el centre d'Atenció a les Dones, el CAID al 1986 i a Badalona el SAD, 1988. Aquests centres van ser pioners en el que ha estat, i fins ara, serveis públics d'atenció a les dones (SIADS o PIADS) a gairebé tots els municipis o comarques, i que són fonamentals en la xarxa de detecció i atenció a les violències.

Aquestes conquestes es feien alhora amb la participació política, cada cop de més de dones a les institucions amb una perspectiva feminista, des dels partits (Lali Vintró, Dolors Fernández, Amor del Àlamo, ...) i des de les noves figures de "tècniques de la dona o d'igualtat" amb perfils més tècnics : Alba Garcia, Lluïsa Moret, Rosa Català, Carme Serra, Rosa Botella...

La col·laboració de les institucions, primer les municipals, la Diputació, els Consells Comarcals, ICD (1989), i finalment la Generalitat...ha estat part de la tasca que han fet les entitats de dones, feministes, fruit de la pressió i el treball constant, diria que poble a poble, ciutat a ciutat.

Aquests primers serveis públics van ser gestionats per aquestes mateixes entitats perquè ningú en sabia més que elles i perquè eren aquestes mateixes entitats les que des del voluntariat i l'activisme ja feien la tasca d'acollir, protegir, assessorar, sensibilitzar, etc.. Un record especial cap a les figures de les "consultores " del CAID.

D'aquelles entitats i serveis generalistes d'atenció a les dones en les múltiples problemàtiques derivades de la discriminació i la desigualtat, van néixer entitats i van evolucionar d'altres amb programes específics, que ja de forma més explícita anomenaven "agressions o maltractaments" en el seu nom, encara que als inicis fos "domèstic, familiar, de gènere"...

TRENQUEM EL SILENCI. LES ENTITATS ESPECIALITZADES: EL PROJECTE TAMAIA I LES SEVES APORTACIONS. DÈCADA DELS 90

FONAMENTS (exemple del treball que es va fer des de l'herència i la suma)

En aquest context va néixer el projecte TAMAIA. Dones contra la Violència, del qual vaig ser co fundadora amb la Beatriu Masià i després la Caridad Villar i la Lucie Foissin, l'Anna Chavarrias, Montse Garcia, Raul Lizana, Chari...i d'altres...

Va néixer al 1992 com una entitat especialitzada en el treball en vers aquesta problemàtica, recollint el testimoni de la llarga **lluita de les dones i feminista** contra les violències. La Comissió contra les Agressions i Ca la Dona, acullen el projecte en el seu espai. Va recollir el testimoni i, ja de forma explícita i específica, vam formar part d'aquesta construcció de serveis i recursos especialitzats.

El projecte, es va presentar públicament, un 25 de novembre del 1995. Va ser, probablement, el **primer acte a Catalunya reivindicant el 25 de novembre** com a dia internacional contra les Violències,

Va ser un projecte que va fusionar l'experiència dels primers recursos d'acollida i atenció amb les noves eines que ens va aportar el feminisme teòric i noves eines d'intervenció social:

- **L'especialització i la conceptualització.** La primera eina de transformació és la del llenguatge: del silenci al nom, del nom al reconeixement : agressions, maltractament domèstic, violència de gènere, violències masclistes.
- El treball de la **Casa d'Acollida de Barcelona**. Una experiència de reflexió i praxis que una part de l'equip de la casa va continuar. Van ser les dones ateses en aquella etapa que van voler continuar una experiència de recuperació iniciada allà.
- El marc teòric va ser el feminisme teòric impulsat "**Màster d'Estudis sobre les Dones**" de DUODA aleshores, el Centre d'Investigació Històrica de la Dona, i la UB. Estudis pioners a Catalunya, amb la participació de docents com la Victòria Sau, la Milagros Rivera, la Mary Nash , l'Encarna Sanahuja (...) i d'altres dones especialistes en psicologia, història, sociologia, etc...amb perspectiva de gènere i també, des del feminisme de la diferència. Seguien l'estela del que ja era una realitat en moltes universitats europees: la presència acadèmica del feminisme teòric. Aquest abordatge va ser, i és, fonamental per reconèixer la realitat de les dones amb una mirada específica.
- Abordatges teòrics específics de la problemàtica, cal destacar del anys 80 i inicis dels 90, a la Leonor Walker ("The Battered women".York.1979) i a la Graciela Ferreira ("La Mujer Maltratada".1989) que des de l'Argentina va definir l'anàlisi ecològic com a eina per entendre i intervenir en la problemàtica. També, a casa nostra, la Lidia Falcón des del feminisme marxista.
- L'atenció directa a dones de tot Catalunya quan es va anar coneixent el projecte, a través del treball en grups, l'atenció individual, telefònica, especialitzada i durant anys va permetre conèixer i establir la complexitat del **procés de la violència masclista**, en el sí de la parella, la forma més greu de violència masclista i la causa principal dels feminicidis. Avui no entraré gaire en tot aquest treball específic d'intervenció que va ser i és fonamental.

Tot aquesta feina d'aprenentatge i recerca va permetre analitzar, entendre i proposar, no tan sols com evitar, prevenir, intervenir sinó com combatre la causalitat de la violència. ..L'objectiu era intervenir i transformar. La intervenció directa era un dels eixos del treball però no l'únic, la participació social, institucional i el desenvolupament de la recerca i la formació eren els altres dos eixos. Per exemple, el "*Vincula't. Materials per treballar amb dones maltractades*" publicat per la Diputació, OTPI,(Carmona. LI, Chavarrias.A, Foissin.L, Garcia.M, Masià.B, Villar.C 2000) i més tard els materials dels primers tallers per joves ("*Veure venir la violència*".. *Dones contra la Violència. Materials de prevenció. Departament de Benestar i Família. Generalitat de Catalunya (2005).*

L'IMPULS I LES ACTUACIONS

1.La formació especialitzada fruit de la recerca i elaborant un marc teòric i pràctic específic. La primera formació amb la Diputació 1995 a l'Edifici el Vagó, i durant anys per tots els municipis, entitats, organismes. Fins al primer Màster d'Estudis Interdisciplinaris sobre Violència de Gènere amb la UAB 1999. També amb cossos de

seguretat, escola de Treball Social, Escola judicial, Escola de policia de Catalunya, Sanitat...

Als municipis, les tècniques de la dona a Barcelona, a St. Boi de Llobregat (Lluïsa Moret), a St. Feliu (Alba Garcia), a Vilanova (Rosa Català), a St. Adrià (Joana Aloy), a Manresa (Carme Serra), l'Emilia Andreu a Terrassa, l'Erika Bou a Badalona., la Marisol Caro a Barberà (...) Van impulsar també aquesta tasca per tot el territori..., una veritable "taca d'oli".

2. Primera concentració del Dia Internacional contra la Violència 25N de 1996 vam fer la primera concentració a la Plaça St. Jaume. Aquest any farà 30 anys. Des del primer acte al 1995, ja no es va deixar de commemorar, fent un treball en xarxa amb entitats del territori, El safareig, amb Ca la Dona, Dones Juristes, institucions per impulsar el 25N com a eina de transformació social, creant un nou referent simbòlic.

Als inicis hi havia dubtes sobre el desdoblament del 8 de març, com a manifestació unitària, per aquesta raó, i també perquè era una trobada minoritària, es va optar per fer concentracions a la plaça Sant Jaume, amb diversos formats (espelmes, torxes) cada cop més ambiciosos i amb més continguts. L'assassinat de l'Ana Orantes (el 17 de desembre del 1997) va ser el primer feminicidi que va ser tractat com a notícia de capçalera. S'inicia un nou canvi de mirada sobre la violència masclista, com a fenomen social, que interpel·la el conjunt de la societat. Es va trencar el silenci...

Les primeres concentracions i actes per part de les institucions, a partir de la primera, van ser a Barcelona (ICD) i a municipis com St. Feliu i St Boi de Llobregat.

L'any 1995 va ser al Conferència Internacional de Beijing, l'inici de la globalització de la lluita contra les violències. Aquest és un treball intens i molt important a tota Europa i al món.

L'any 1996, a les Jornades "20 anys de Feminisme a Catalunya", TAMAIA va coordinar l'espai sobre violència, aleshores, encara agressions, maltractament...Molt lluny de la centralitat que actualment té el tema de les Violències masclistes...però ja un espai propi...

3. El treball amb Dones Juristes contra el marc legal

Les lleis seguien sent inexistents i directament discriminatòries. No hi havia cap llei específica, ni a Catalunya ni a l'estat. Es va viure com una conquesta el reconeixement del "maltractament habitual" (1989) a la violència psicològica... (1999) malgrat que la seva aplicació seguia sent difícil. Aquest marc legal, formava part de la sustentació de les violències en cada cas concret però també en la percepció social com podem comprovar ara.

Es crea l'Espai pels Drets de Ca la dona, 1999- 2000 (TAMAIA- Ca la Dona i l'Associació Dones Juristes 1989). Marisa Fernández, Mercè Molina, Ester Garcia, Montserrat Garrido, Mercè Claramunt...i d'altres. Espai d'anàlisi, reflexió i actuació (assessorament directe a Barcelona i municipis)

4. La participació a les institucions

L'activitat continuada, insistent en l'atenció, la formació, l'impuls dels tallers de prevenció, el 25N, etc.. van ser eines per incidir en les institucions, Ajuntaments, Diputació, ICD i Govern de Catalunya, (Departaments de Benestar i família, Interior, salut, educació...)

Exemples d'això va ser la participació com expertes a la Comissió del Congrés dels Diputats a Madrid per l'elaboració de la Llei estatal 2004 (Carme Garcia va ser Diputada al Congrés i part de les dones que van treballar intensament per la Llei estatal) o la concessió de la Creu de St. Jordi al 2003 i la Medalla d'Honor de la Ciutat de Barcelona, els premis a la "insistència". Una dedicació explícita i continuada al treball amb les institucions públiques com a eina de transformació, superant la dicotomia participació social/ participació institucional...

Aquest impuls d'accions i d'anàlisi, xarxes, entitats, dones van fer possible que a la dècada del 2000 es concretessin i formessin una bona part dels instruments que tenim actualment.

LA CONSTRUCCIÓ DELS INSTRUMENTS ACTUALS: EINES DE TRANSFORMACIÓ, DÈCADA DELS 2000

En aquesta nova etapa, ja podem anomenar, ja sabem com i què passa...L'objectiu ja va ser explícitament transformar per eradicar (d'aquí el nom de la llei catalana), ja sabíem que el patriarcat és una construcció històrica i la violència una eina per sustentar-lo, que el gènere és un contingut cultural, no natural, que els drets humans inclouen a les dones, igual que els drets civils...Doncs si és una construcció podem canviar-ho...com ? Transformant...

1. Transformar els entorns socials :els protocols locals d'actuació i el protocol marc (2009)

Transformar les professionals i agents socials, modificar la mirada, revisar la teoria i la praxis que invisibilitza les violències i revictimitza a les dones...ahora transforma els entorns dels serveis (salut, social, seguretat, legal) més proper a les persones. El resultat directe de la formació especialitzada (incloïa gènere, història, etc..), del treball de les tècniques pioneres i solitàries en molts municipis i de les entitats de dones implicades en l'atenció directa, i la pressió a les institucions municipals, va permetre la elaboració dels primers protocols d'actuació local.

Van ser les primeres eines específiques impulsades per les pròpies xarxes d'intervenció, les tècniques dels municipis i les entitats de dones (i TAMAIA). A partir d'aquests primers es van anar estenent com a eina fonamental a molts municipis de Catalunya.

Al 2003 s'elabora una guia per part de la OTPI de la Diputació i TAMAIA al 2005, es publica també la guia " Sumant esforços sobre l'experiència del treball amb protocols als Vallès Oriental des del consell comarcal Al 2004, s'inicia un treball a l'ICD, amb la participació directa de TAMAIA, per la elaboració del Protocol Marc d' actuació (2009) i la col·laboració en l'impuls i suport a la Llei catalana...

Els protocols comparteixen molts elements comuns però també han d'adaptar-se a les realitats diverses de pobles i ciutats, en serveis, recursos, xarxa, això implica una necessària actualització periòdica, i una comissió de seguiment i un marc general. El primer protocol marc del 2009 va ser actualitzat al 2021.

2.Transformar el marc legal: la Llei pel Dret de les Dones a Eradicar les violències masclistes

Transformar el sistema legal, judicial i social. El treball amb el món jurídic feminista, de Dones Juristes especialment i l'Espai dels Drets de Ca la Dona(Marisa Fernández una de les elaboradores de les bases) va ajudar a impulsar la primera **Llei catalana 2008 pel dret de les dones a eradicar de les violències masclistes**.

La Llei catalana situa els drets de les dones al centre, i l'objectiu principal i final és l'eradicació de les violències i el dret de les dones a aconseguir-ho. Estableix quina ha de ser la xarxa d'atenció, els protocols d'actuació, en relació a un procés, detecció, atenció, recuperació, així com la obligatorietat de la formació especialitzada de professionals i agents socials, així com el dret a la reparació i recuperació, amb serveis especialitzats, els SIES. S'eleva a la categoria de Llei els conceptes, les eines, les xarxes, el treball que en els anys anteriors s'havia fet. La Llei catalana es va actualitzar al 2020. Les mesures dissenyades tenen com a objectiu l'atenció a les dones, si, però també l'objectiu de l'eradicació de les violències, no són un fi en si mateix les mesures, els serveis, sinó una eina.

5. Transformar l'atenció a les dones i infants (procés i recuperació) a tot el territori: els sie's

Els sie's van ser la formula escollida per fer possible la transformació en tot el territori a través dels serveis públics: les entitats especialitzades públiques. El treball que feien les entitats especialitzades estès a tot Catalunya.

Des d'aquesta especialització és possible la prevenció, la intervenció i la recuperació de les dones i les filles, que alhora implica el treball en xarxa, en el territori, amb tots els serveis públics i privats (entitats) per transformar (xarxa i protocol).Són veritables eines de canvi social per la seva extensió i especialització.. Són les "entitats especialitzades a tot el territori.

Calia crear i impulsar en tot el territori serveis específics que incorporessin la complexitat de la problemàtica de les violències així com la seva recuperació, incorporant als fills i filles, i articular els recursos més enllà de les situacions agudes, acollida d'urgència, protecció, però també detecció precoç i recuperació integral.

Els seus objectius han d'incorporar el treball al territori que permeti avançar en l'eradicació, la sensibilització, informació, la formació, el treball en xarxa al circuit local, en contacte directe amb la realitat específica de municipis i comarques.

6.Transformar la percepció social : consolidació del 25 novembre.

Transformar la percepció social :informació, visibilització, i reivindicació no es pot transformar allò que no existeix. Al 2002 Plataforma Unitària contra les Violències (Montse Vila) , articulant i impulsant un discurs social, tècnic, polític que va " del silenci al crit". Alhora que conflueix el resultat del treball a nivell europeu i internacional que permet aflorar sense por l'enorme importància i efectes de totes les Violències Masclistes.

ALGUNES REFLEXIONS FINALS

La visibilitat i “des normalització” El silenci i el sostre de vidre es va trencar. El treball d'aquests 30 anys ha fet possible una visibilització de la problemàtica comportant la “des normalització” social de les violències masclistes. Aquest factor és fonamental per l'eradicació, l'emergència de l'iceberg ocult, fa que cada cop siguin més visibles les altres formes de violències masclistes . Hem transformat les institucions públiques i el marc legal, normatives i lleis específiques. Pressupostos i discursos que ja no poden silenciar la gravetat del tema.

El que ha canviat no és el problema (històric, estructural) sinó la mirada social : de la normalització a la problematització només falta l'eradicació. L'eradicació no és un procés ràpid, implica la transformació social, i, necessàriament la transformació del model social patriarcal. La violència vers les dones és estructural, calen doncs canvis que incideixin en l'estructura social. Els instruments que tenim son per transformar, no per naturalitzar...

El desenvolupament de les eines d'eradicació ha generat reaccions contràries, ideològiques, polítiques, tècniques i directament, formes actives i passives de neutralització dels instruments: la victimització institucional i/o la perversió del sistema Aquestes reaccions tenen com a objectiu inutilitzar les eines i evitar la transformació profunda que implica la eradicació de la violència masclista, penalitzant a les dones que les fan servir o les impulsen. I sovint ho aconsegueixen, la violència institucional, revictimització o manca de deguda diligència és la forma més present i generalitzada d'intentar neutralitzar les eines que hem construït.

L'objectiu de l'erradicació implica. Crec, que les eines i instruments han de ser tutelats per les dones i entitats per tal de “vigilar” el seu desenvolupament: que existeixin i que funcionin correctament, que tinguin els pressupostos adequats, atenent als objectius immediats i operatius, alhora que intervenen en la xarxa de factors que sustenten les violències, sense aquesta doble perspectiva, hi ha el risc de “naturalitzar” la violència vers les dones, quelcom inevitable... “*ens hi va la vida*”. Els feminicidis, l'assassinat de dones i criatures és la forma extrema de la violència masclista i cada cop que es produeix, ara ja, és una fallada general de les eines i dels recursos que tenim. Caldria una eina que audités la diligència deguda dels serveis i recursos en cada situació. En temps real... un servei de vigilància...

Hem demostrat que és possible transformar .Aquest és el testimoni que vam rebre de les nostres avantpassades llunyanes i recents .Aquest és també un bon objectiu per d'avui per celebrar el nou SIE de l'Hospitalet.

Gràcies per la vostra atenció

Lluïsa Carmona i Martínez

L'Hospitalet, 28 de gener de 2026